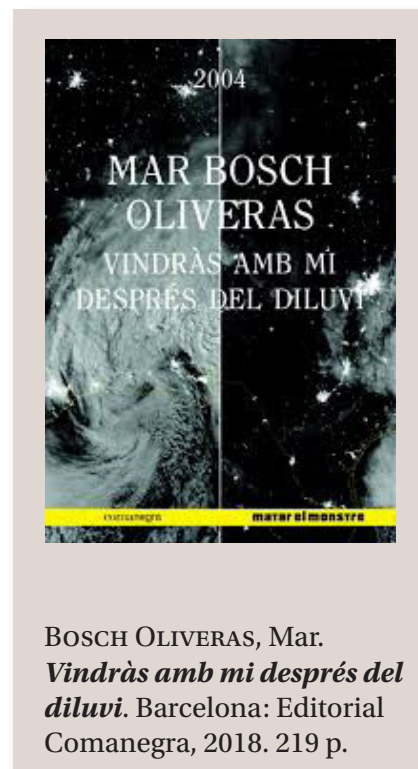

Fluïdesa, humor i reflexions

Text > JORDI ÀLVAREZ

Els autors de la col·lecció «Matar el monstre» de l'Editorial Comanegra han de complir dues premisses que no coarten la seva llibertat de creació: l'una és situar l'acció a Barcelona, i l'altra, que hi aparegui algun personatge deutor del Frankenstein de Mary W. Shelley, dos segles després de la creació del mite. Amb aquest objectiu, Mar Bosch Oliveras (Girona, 1981) fa anar dos germans de Sant Guim, la Sigrid i en Noè, a casa de la seva tieta de Barcelona, a causa d'un drama familiar. Malgrat el drama i el monstre, tota la novel·la transpira un agraït sentit de l'humor que, junt amb un llenguatge fluid, modern i jovial, i la facilitat per interioritzar els personatges, provoca una lectura del tot plaent. Així, de la jove Sigrid ens diu: «Se li han fet unes cuixes dignes d'una tennista i un cul digne de dues tennistes». I els qui ens atabalem amb una gran ciutat com és Barcelona, hi trobem consol quan veiem la Sigrid, arribada d'un poble petit, «entretinguda amb l'artifici improvisat de comptar barcelonins entotsolats que caminen com en un videoclip». Que la Sigrid es faci conèixer amb el nom d'una deessa vikinga en comptes del de Colometa, nom amb què era coneguda per la família, és tota una metàfora dels canvis dels temps, de

les dones depressives, melancòliques i solitàries caracteritzades durant la postguerra catalana a les dones d'ara, decidides, trempades i amb empena. El diàleg entre la Sigrid i la seva amiga Àurea és un exemple del canvi d'època, tot i que fa l'efecte que és massa intel·lectual per ser portat per dues adolescents, i, a més, se'ls escapa alguna paraula típicament gironina (*afogar, manso...*). Si l'objectiu del lector no és només passar l'estona sinó aprendre alguna cosa, a la novel·la hi trobarà reflexions sobre la maternitat i els efectes que té en els pares, sobretot en la mare; una dissertació sense sentimentalismes superflus que fa rumiar tant si s'ha estat progenitor com si s'ha estat fill, que és el cas més habitual. A més, la relació entre el nom del germà de la Sigrid, Noè, i el títol de la novel·la permet a Bosch fer bromes enginyoses sobre alguns aspectes de la religió del llibre, gens ofensives i a voltes ingènues, quan és Sigrid qui les formula. De monstres, en trobarem algun de ben refet però també algun que no arribarà mai a ser-ho. *Vindràs amb mi després del diluvi*, la tercera novel·la publicada de Mar Bosch Oliveras, ens plaurà per la fluïdesa, el bon humor i les reflexions, i ens deixarà amb el desig que el relat mai no s'acabi.

BOSCH OLIVERAS, Mar.
Vindràs amb mi després del diluvi. Barcelona: Editorial Comanegra, 2018. 219 p.

La presència dels absents

Text > XEVI PLANAS

Joan Perucho va publicar l'any 2000 el recull de poemes *Els morts*, en què homenatjava persones que estimava i que ja havien traspassat. Probablement cap llibre anterior de la literatura catalana té un títol tan explícit que evoqui d'una manera tan clara a qui el dedica l'autor.

Joan Ferrerós, una de les personalitats més rellevants de la cultura empordanesa dels últims quaranta anys, ha escrit per al Setmanari de l'Alt Empordà un centenar llarg d'articles en

què recorda persones de l'Alt Empordà, sobretot de Figueres, que ja han deixat aquest món. L'Ajuntament de Figueres i l'Editorial l'Empordà, impulsora del setmanari, han aplegat aquests textos en una sèrie de quatre volums titulada *Benvolguts absents*.

La quarta entrega de la sèrie recupera la memòria de trenta absents, des de l'acadèmic José Francés fins a l'enginyer de so Joan Trayter, passant pels escriptors Carles Fages de Climent,

Joan Guillaumet, Quima Jaume i Agustí Vehí, la bibliotecària Maria Perxés, la pintora Mercè Huerta, el cinèfil Tomàs Mallol, el músic Florenci Mauné i moltes altres figures de la vida pública empordanesa.

Les peces de Joan Ferrerós tenen l'enorme virtut de posar un sòlid gra de sorra per mantenir ben viu per a les futures generacions el testimoni de persones de l'Empordà que van fer aportacions molt significatives en els àmbits

Camins poètics

Text > MERCÈ SAURINA

Camins lluent de rosada, títol extret d'uns versos de Joan Salvat-Papasseit, induiria a pensar que ens trobem davant d'una obra de creació (o recreació) literària. Cal avisar per endavant, però, que la iniciativa de Mireia Lleó va per uns altres camins: es tracta d'una proposta pedagògica adreçada a un lector molt concret, un docent, la qual cosa queda absolutament palesa en la segona part del llibre, en què, al llarg de més de cent pàgines, se succeeixen diverses activitats didàctiques a partir d'uns quants textos de Papasseit.

L'encert de Lleó, al meu entendre, rau en la primera part del llibre; després de la presentació, exposa, en cinc apartats, els aspectes que conflueixen a l'hora d'enfrontar-se a l'obra del poeta: apunts sobre la biografia, sobre el pensament, sobre la poesia, sobre el context social i sobre els corrents estètics del moment. Amb cinquanta pàgines escasses, l'autora aconsegueix que qualsevol lector llec en la matèria es faci una idea tant de l'obra de Papasseit com de l'home que batejava rere el poeta, un home sacsejat pels embats de la vida (semblava perseguit pel fat de les tragèdies gregues) i, alhora, absolutament compromès amb el seu temps.

De la segona part en destacaria la selecció de poemes per treballar a les au-

les d'educació primària o secundària. És veritat que alguns d'aquests poemes (*Les formigues*, *Si jo fos pescador*, *Res no és mesquí*, *Tot l'enyor de demà*, *Nadal* o *Dona'm la mà*) es troben reiteradament en els llibres de text de totes les èpoques i editorials, amb les pertinents propostes didàctiques (algunes, molt semblants a les que planteja Lleó), però tenir tota aquesta tria ja aplegada facilita la tasca al professorat. Dit això, cal remarcar que les activitats, tot i que presenten una gradació per nivells i pretenen ser variades, no deixen de ser repetitives i poca cosa de nou aporten al professorat que ja està avesat a treballar la poesia a les seves classes. Sí que poden ser de gran ajuda al docent amb poca experiència, que tot just inicia la seva tasca; o al docent que, per una raó o altra, havia bandejat la poesia de l'aula i que ara intenta reintroduir-la buscant textos que funcionin i propostes ja formulades; o bé al docent que pretén que l'alumnat conegui amb profunditat aquest poeta i destina un temps llarg (quasi per a un monogràfic) a treballar-ne l'obra. Aquests, doncs, serien els destinataris ideals per recórrer aquests camins poètics suggerits per Lleó i que han de permetre gaudir d'un autor nascut al segle XIX però plenament actual.

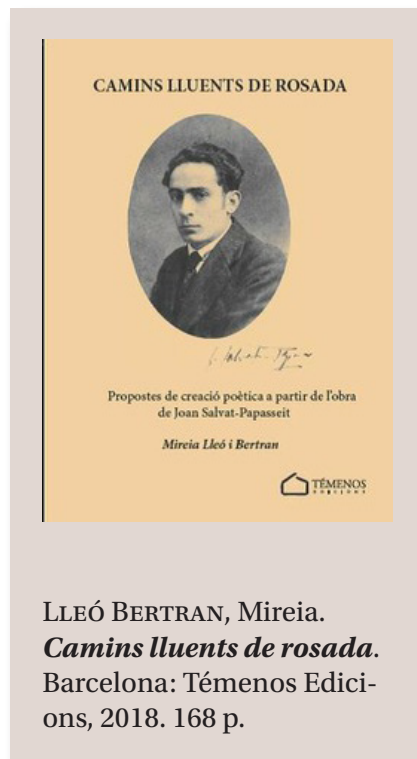
en els quals van concentrar la major part de les seves activitats.

Joan Ferrerós ens acosta, amb bon gust literari i sensibilitat divulgadora, als camins vitals dels homenatjats, amb una profusió de dades que ens ajuda a conèixer amb molt de detall les seves biografies.

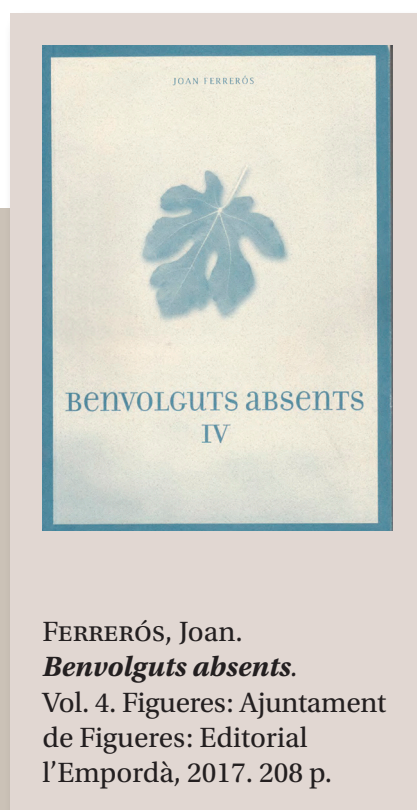
Una altra de les figures fonamentals de la cultura empordanesa dels últims quaranta anys, Josep Valls, parla en el pròleg del llibre de l'«estil Ferrerós», ca-

racteritzat per l'interès, la mesura i la temperància, que, des de l'observació menuda, donen notorietat a les petites coses.

Més enllà de les nombroses i remarcables contribucions de Joan Ferrerós a llegar la cultura empordanesa del seu temps, la pregunta sembla inevitable: bon escriptor i persona culta com és, ara que ja s'ha jubilat, voldrà Joan Ferrerós delectar-nos també amb llibres de temàtica no estrictament empordanesa?

LLEÓ BERTRAN, Mireia.
Camins lluent de rosada.
Barcelona: Témenos Edicions, 2018. 168 p.

FERRERÓS, Joan.
Benvolguts absents.
Vol. 4. Figueres: Ajuntament de Figueres: Editorial l'Empordà, 2017. 208 p.